

Hiidlaste hariduse teedelt 8.

Juuresoleval 1933. aastal Tallinnas tehtud pildil on Kärkla poisid, vasakult lugedes Evald Pisa, Leemet Nurmik ja Einar Vagane. Nemad olid esimesed, kes pärast Kärkla Kõrgema Algkooli lõpetamist mandrile gümnaasiumihariduse järele läksid. Hiiumaa poisid olid teadaolevalt tehtud mehed Tallinna Linna Poeglaste Humanitaargümnaasiumis (Gustav Adolfi Gümnaasium). Neist esimestest jõudis Einar Vagane pärast Tartu Ülikooli lõpetamist bioloogiadoktori teadusliku kraadi ja teenelise teadlase aunimetuseni. Leemet Nurmikust, kes gümnaasiumipäevil jõudis olla Tallinna koolinoorte meister klassikalises maadluses, sai peretraditsioone järgides fotograaf. Pärast enda tutvustamist 1948. aasta näitusel esimeste eesti värvifotodega kutsuti ta tööle Teatriühingusse, hiljem Tallinna Botaanika-aeda. Evald Pisa lugu on autorile teadmata.

Mõni aasta hiljem läksid tüdrukud — Tallinna I Tütarlaste Gümnaasiumi. Esimesteks olid Asta Nurmik (Kallasmaa), Milja Post (Tamm), Aino Kõmmus(?) ja Anu Veskimäe(?). Nii poiste kui tüdrukute meenutustest võib aru saada, et tugeva baashariduse ja julguse taga tuleb ennekoike näha tollase Kärkla

Kõrgema Algkooli direktorit, magister Oskar Sildet. Ta oli aatemees ja tugev pedagog, tema meetodiks oli individuaalne töö iga õpilase kui isiksusega.

Praegu ei ole mul plaani seeriat jätkata. Kutsun seda tegema kõiki, kel fakte käepärast, sest et tuleviku seadmiseks on mineviku tundmine ja lahtimõtestamine igal juhul rikastav.

Tänada tahan Erna Espenbergi (nüüd Kaarneem), kes meie esimesel Haridusseltsi Kooli pildil seisab vasakult esimesena. Nüüd on meil tea-

da kõigi pildilolnute nimed ja lahenenud mõistatused. Suured mehed tagumises reas on vasakult õpilane Veevo, juhataja Johannes Mänd ja õpilane Siimuõue. Õpetajad on vasakul pr. Noormägi ja paremal pr. Enson. Tähelepanelikuks oli mind teinud kusaigilt loetud väide, et kui meeskooliõpetajad kutsuti maailmasõtta, asendasid Hiiumaal neid Haridusseltsi Kooli lõpetanud. Erna Kaarneem kinnitas nüüd, et päris lastega koos õppisid selles koolis juba leeritatud neid ja noormehed.

Täna ka Paluküla Inglise Kinnitan, et mulle saadetud õpetussõna on mõistetud ja edaspidi arvestatakse. Jään siiski veel mõtisklema selle üle, kas väikesel Hiiumaal, kus kõik kõiki tunnevad, ei võiks ka ajalehes ajada jututükk stiliis, mis meil igapäevaelus omavahel pruugiks on. Loodan Teid olevat minuga ühel meelel selles, et hiiumeelse saatus on ennekõike ikka kooliõpetajate kätes.

Suur aitäh Elsa Nurmikule abi ja kaasaelamise, õigemini öeldes kaasautorluse eest!

Head Uut Hariduse Aastat kõikidele hiidlastele õppides ja õpetades!

Ruuben POST

Foto Leemet Nurmiku kogust